

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту  
(найменування кафедри)

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавр**  
**зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**  
(шифр та найменування спеціальності)  
**за освітньою програмою**  
**«Облік, аудит і податковий консалтинг»**  
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та оподаткування доходів фізичних осіб у вітчизняній системі управління: сучасна теорія та практика»  
(назва теми)

**Виконавець:**

студентка ФМОІТ

Кучеренко Валерія В'ячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

\_\_\_\_\_  
/підпис/

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

### *Актуальність теми.*

Економічний розвиток держави залежить від якості життя його населення, яка проявляється через його доходи. Доходи населення у вигляді заробітної плати, від підприємницької або незалежної професійної діяльності - це головний чинник визначення рівня добробуту суспільства будь-якої країни світу.

Ринкова економіка, орієнтуючи населення на підвищення свого добробуту за рахунок трудової активності і підприємництва, поряд з підтриманням соціально-незахищених груп населення потребує державних гарантій забезпечення споживання для всіх громадян. До таких гарантій відносяться встановлені на законодавчому рівні мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсій, соціальної допомоги, різноманітних державних пільг, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, тобто від рівню, достатнього для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. Тому уявляється дуже важливим дослідити процес формування доходів фізичних осіб та їх оподаткування у системі державного управління з розкриттям основних теоретико-прикладних аспектів їх обліку та контролю. Це і визначило актуальність теми дослідження.

**Мета дослідження** полягає у розкритті загальних положень теорії та практики доходів фізичних осіб у системі обліку та оподаткування з метою визначення напрямків їх удосконалення на підприємствах України.

Відповідно до мети підлягають вирішенню такі **завдання**:

- розкрити сутність, види, нормативну регламентацію доходів фізичних осіб;
- розглянути документальне забезпечення доходів фізичних осіб у системі обліку та оподаткування;
- навести загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- дослідити особливості відображення в обліку та системі оподаткування операцій, пов'язаних з доходами фізичних осіб
- проаналізувати ефективність використання трудових ресурсів на вітчизняному підприємстві;
- розкрити методичні аспекти державного контролю у сфері оподаткування доходів фізичних осіб та напрями податкової оптимізації.

**Предметом дослідження** є теоретико-прикладні аспекти обліку та оподаткування доходів населення України.

**Об'єктом дослідження** є доходи фізичних осіб, які відображаються в Філії МПП «Темп-92».

**Методи дослідження.** У роботі використані загальнонаукові підходи (ретроспективний, нормативний, системний) та специфічні методичні прийоми: аналіз та синтез, спостереження, порівняння, формалізація, аналіз та інші.

**Інформаційна база дослідження:** законодавчі, інші нормативні акти Державної податкової служби України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, та монографічна, навчальна, довідкова

література, інформаційно-аналітичні бюлетені і огляди, матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, наукові праці, а також засновницькі документи, первинна документація та облікові реєстри, фінансова, статистична та податкова звітність досліджуваного підприємства.

### ***Структура та обсяг роботи.***

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (23 найменувань) та 10-ті додатків. Загальний обсяг роботи становить 63 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 9 рисунків.

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

У першому розділі ***«Доходи фізичних осіб у системі обліку та оподаткуванні: основні теоретичні засади»*** досліджуються сутність, види, нормативна регламентація доходів фізичних осіб. Розглядається документальне забезпечення доходів фізичних осіб у системі обліку та оподаткування.

У другому розділі ***«Діюча практика обліку та оподаткування доходів фізичних осіб»*** наводиться загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства, розкриваються особливості відображення в обліку та оподаткуванні операцій, пов'язаних з доходами фізичних осіб.

У третьому розділі ***«Методичні підходи до аналіз і контролю доходів фізичних осіб у системі управління»*** аналізується ефективність використання трудових ресурсів та розглядаються методичні аспекти державного контролю доходів фізичних осіб та шляхи їх шляхи оптимізації.

## **ВИСНОВКИ**

Для досягнення мети у роботі були вирішені поставлені завдання, що дало змогу зробити наступні висновки.

1. Дослідження доходів фізичних осіб у загальній структурі доходів населення нашої країни, вивчення нормативної регламентації різновидів доходів у системі обліку та оподаткування обумовили розкриття їх документального забезпечення.

2. На підставі дослідження доходів фізичних осіб та їх відображення у первинній документації, облікових реєстрах, фінансовій та податковій звітності доведено, що документальне забезпечення доходів формується за особливими правилами в залежності від різновидів – заробітної плати працівників, доходів ФОП, інших самозайнятих осіб.

3. Для розкриття прикладних аспектів обліку та оподаткування доходів фізичних осіб у вигляді заробітної плати у роботі наведена загальна економічна характеристика Філії МПП «Темп-92» та зазначено, що на кінець звітного періоду через зменшення обсягів постачання і реалізації товарів, робіт, послуг, скорочення власного капіталу майже удвічі зменшилася валюта балансу підприємства. Це може вказувати на погіршення його фінансового стану та

конкурентоспроможності у ринковому середовищі. Для покращення бізнесу управлінському персоналу рекомендовано розробити та впровадити у діючу практику заходи, які би сприяли економічному розвитку суб'єкта господарювання.

4. У роботі розглянута діюча практика обліку та оподаткування доходів фізичних осіб та з'ясовано, що існує особливий порядок розрахунку доходів при нарахуванні лікарняних та відпускних, що знаходить відображення у системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні.

5. Результати проведеного аналізу ефективності використання трудових ресурсів на базовому підприємстві з використанням відповідних показників дав змогу довести, що у Філії МПП «Темп-92» є певні резерви підвищення ефективності праці, у тому числі і через матеріальне стимулювання працівників, що у свою чергу позитивно впливатиме на збільшення доходів фізичних осіб, покращення бізнесу суб'єкта господарювання та загалом на економічний розвиток держави.

5. Розкриття концептуальних засад та загальної методики податкового контролю доходів фізичних осіб дало можливість виявити типові порушення чинного законодавства, запропонувати напрями удосконалення контрольних заходів та довести, що значення податкових перевірок для поповнення державної казни є досить вагомим. Саме завдяки результатам податкового контролю оптимізуються податкові надходження, що загалом позитивно впливатиме на економічний розвиток нашої держави.

## АНОТАЦІЯ

**Кучеренко В. В «Облік та оподаткування доходів фізичних осіб у вітчизняній системі управління: сучасна теорія та практика»**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»  
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі досліджуються сутність, види, нормативна регламентація доходів фізичних осіб. Розглядається документальне забезпечення доходів фізичних осіб у системі обліку та оподаткування.

Наводиться загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства, розкриваються особливості відображення в обліку та оподаткуванні операцій, пов'язаних з доходами фізичних осіб.

Здійснюється аналіз ефективності використання трудових ресурсів та розглядаються методичні аспекти державного контролю доходів фізичних осіб та шляхи їх оптимізації.

**Ключові слова:** *доходи фізичних осіб, податок з доходів фізичних осіб, облік та оподаткування, документальне забезпечення, податкове навантаження, податкова оптимізація, податковий контроль.*

---

## ANNOTATION

**Kucherenko V. V. "Accounting and taxation of the income of individuals in the domestic management system: modern theory and practice"**

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program « Accounting, auditing and tax consulting »  
(code and name of the specialty)» (title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work examines the essence, types, regulatory regulation of income of individuals. Documentary support of the income of individuals in the accounting and taxation system is under consideration.

The general economic characteristics of the investigated enterprise are presented, the peculiarities of reflection in the accounting and taxation of transactions related to the income of individuals are revealed.

An analysis of the efficiency of the use of labor resources is carried out and methodical aspects of state control of the incomes of individuals and ways of their optimization are considered.

**Keywords:** *personal income, personal income tax, accounting and taxation, documentation, tax burden, tax optimization, tax control.*